Муниципаль тур

Татар телендә гомуми белем бирү оешмаларында укучы балалар өчен татар теленнән олимпиада биремнәренең ҖАВАПЛАРЫ
2023-2024 нче уку елы
5 нче сыйныф

Максималь балл – 54

I. ТЕСТ (20 балл)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	**1**	**1**	**1**	**3**	**2**	**3**	**3**	**2**	**1**

II. Теоретик бирем.

Синонимнар турында языгыз. Фикерегезне мисаллар белән дәлилләгез. (**5 балл**)
Укучы мәктәп программасы, дәреслекләрдә бирелгән материалны мөмкин кадәр тулы чагылдырган очракта, биремгә иң югары балл куела. Төгәлсезлекләрнең күләменә карап, баллар саны киметелә. Мәгълүмат бөтенләй булмаган очракта, укучыга 0 балл куела.

III/.Уйлагыз һәм җавапларны языгыз.

1. Җөмләләр һәм сүзлекләрне тәңгәлләштерегез, җавапны саннар белән языгыз. **(5 балл)**

А) Матур – ямьсез.	1) Аңлатмалы сүзлек
Ә) Даруханә – аптека.	2) Татарча – русча сүзлек
Б) Давыл, өермә, гарасат.	3) Русча – татарча сүзлек
В) Окно – тәрәзә.	4) Антонимнар сүзлеге
Г) Кунак – махсус чакырылган яисә күрешү өчен читтән килгән кеше.	5) Синонимнар сүзлеге

Җавап : 42531

IV. Гамәли-иҗади бирем.

1. Җәя эчендәге сүзләрнең дөресен сайлап, астына сызыгыз. **(4 балл)**

Койма (**тактасына** / өстенә / баганасына) сары буяу белән буяп ясалган Кояш күк йөзендәге кара-кучкыл болытларга дәште:

- Әй, болытлар, күрәсезме мине? Мин – Кояш! Мин кояшларның да кояшы!

Коймадагы Кояш бөтерелә-бөтерелә чыркылдаган Чыпчыкка дәште:

- Әй, чыркылдык, күрәсеңме мине? Мин – Кояш! Кара миңа, (гаҗәплән / **соклан** / уйлан)! Миңа һәр кеше сокланып карый.

Кара-кучкыл болытларга коймадагы кояшның шулай әрсезләнеп (әйтүе / **шапырынуы** / кычкыруы) ошамады. Алар шыбыр-шыбыр яңгыр яудыра башладылар. “Бу – мин... мин...” – дип бытылдаган Кояшны яңгыр тамчылары коймадан (бер сәгатьтә / **күз ачып йомганчы** / көн дәвамында) юып төшерде. (*Н. Каштаннан*)

2. Шигырьне укыгыз һәм күп нокталар урынына тиешле хәрефләрне куегыз. **(4 балл)**

Офыклар чал, болытлар чал,	Бозваткычсыз җибәрми боз
Чал диңгез яры.	Корабны ярга.
Күтә безне карлы-бозл...	Туза карлар, бозваткычлар
Төньяк причалы.	Безгә юл яра. (*Ф. Тарханова*)

3. Шигырьдән рәт гармониясенә буйсынмаган сүзләрне күчереп языгыз. **(4 балл)**

Төньяк, причал

---

4. *Җибәрми* сүзен мәгънәви кисәкләргә таркатыгыз, нинди сүз төркеменә каравын, төрләнешен билгеләгез. **(4 балл)**

Җибәр – тамыр фигыль, -ми – юклык күрсәткече, модаль кушымча. Нигезе – җибәр-. Бу – хәзерге заман хикәя фигыль, юклыкта, 3 зат, берлек санда

5. “Яраткан китабым” темасына 7-8 җөмләдән торган инша языгыз. (**8 балл**)